

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U004201

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 02-12-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ Харківської державної академії фізичної культури №42 від 16.02.2026 року

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Аджаметова Лейля Ільясівна

2. Leilia Adzhametova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 017

Назва наукової спеціальності: Фізична культура і спорт

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Фізична культура і спорт

Дата захисту: 28-01-2026

Спеціальність за освітою: Фізична терапія, ерготерапія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 11416

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія фізичної культури

Код за ЄДРПОУ: 02928261

Місцезнаходження: вул. Клочківська, Харків, Харківський р-н., 61058, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія фізичної культури

Код за ЄДРПОУ: 02928261

Місцезнаходження: вул. Клочківська, Харків, Харківський р-н., 61058, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 77.29.25, 77.03.25, 77.03.41, 77.03.45

Тема дисертації:

1. Індивідуальні особливості підготовки висококваліфікованих жінок-спринтерів з вадами зору до Паралімпійських ігор (за даними автоексперименту)
2. Individual characteristics of the preparation of highly qualified female sprinters with visual impairments for the Paralympic Games (according to auto-experiment data)

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена вивченню проблеми підготовки висококваліфікованих жінок-спринтерів з порушеннями зору. В ході дослідження був виявлений вплив тренувальних навантажень різної величини та спрямованості на функціональний стан зорового аналізатору слабозорої легкоатлетки-спринтерки і, як наслідок на подальшу програму тренувань. Мета дослідження – визначити особливості тренувальної та змагальної діяльності висококваліфікованих жінок-спринтерів з порушеннями зору в процесі підготовки до Паралімпійських ігор (за матеріалами автоексперименту). Завдання дослідження: 1) провести теоретичний аналіз і синтезувати досвід світової практики підготовки висококваліфікованих спортсменів з порушеннями зору; 2) визначити параметри різних видів навантажень у підготовці легкоатлетів-спринтерів з порушеннями зору (клас T13); 3) вивчити особливості змагальної діяльності й індивідуальний розвиток спортивної майстерності висококваліфікованих жінок-спринтерів з порушеннями зору у процесі багаторічної

підготовки; 4) дослідити вплив навантажень різної величини та спрямованості на функціональний стан зорового аналізатора висококваліфікованих жінок-спринтерів з порушеннями зору. Для вирішення завдань дослідження були використані наступні методи: теоретичний аналіз, узагальнення науково-методичної літератури та інтернет-джерел; аналіз документальних матеріалів (щоденників, планів підготовки спортсменки та протоколів змагань); педагогічне спостереження; педагогічний експеримент (автоексперимент); педагогічне тестування; візометрія; кінетична периметрія; методи математичної статистики. Наукова новизна роботи полягає в тому, що уперше: визначено зміст основних засобів підготовки, кількісні характеристики об'єму та розподіл тренувальних навантажень в річному циклі підготовки слабозорої спринтерки високої кваліфікації; розроблена програма застосування пліометричних вправ на різному ґрунті в річному циклі підготовки; описано та обґрунтовано застосування тренувань в гірських умовах на етапі безпосередньої підготовки до головних змагань року висококваліфікованої легкоатлетки-спринтерки з порушеннями зору; висвітлено вплив тренувальних навантажень різної величини та спрямованості на функціональний стан зорового аналізатора висококваліфікованої спортсменки з порушеннями зору. В роботі підтверджені і доповнені відомості щодо: основ підготовки висококваліфікованих легкоатлетів з порушеннями зору; застосування пліометричних вправ у підготовці спортсменів; побудови тренувального процесу в умовах середньогір'я; участі спортсменів-паралімпійців у контрольних, відбіркових та основних змаганнях. Ключові слова: паралімпійський спорт, легка атлетика, спринт, висококваліфіковані спортсмени, макроцикл, порушення зору, сенсорна інтеграція, функціональний стан, прогнозування успішності.

2. The dissertation is devoted to studying the problem of training highly qualified female sprinters with visual impairments. The study revealed the influence of training loads of different magnitude and focus on the functional state of the visual analyzer of a visually impaired female sprinter, and consequently, on her subsequent training program. The purpose of the study is to determine the characteristics of the training and competitive activities of highly qualified female sprinters with visual impairments in the process of preparation for the Paralympic Games (according to auto-experiment data). Objectives of the research: 1) conduct a theoretical analysis and synthesize the experience of world practice in training highly qualified athletes with visual impairments; 2) determine the parameters of different types of loads in training highly qualified athletes with visual impairments (class T13); 3) study the features of competitive activity and individual development of sports skills of highly qualified female sprinters with visual impairments in the process of long-term training; 4) to study the influence of loads of various magnitudes and directions on the functional state of the visual analyzer of highly qualified female sprinters with visual impairments. The following methods were used to solve the research problems: theoretical analysis, generalization of scientific and methodological literature and internet resources; analysis of documentary materials (diaries, training plans and competition protocols); pedagogical observation; pedagogical experiment (autoexperiment); pedagogical testing; visometry; kinetic perimetry; methods of mathematical statistics. The scientific novelty of the work is that, for the first time: the content of the main training tools, quantitative characteristics of the volume and distribution of training loads in the annual training cycle of a visually impaired highly qualified sprinter were determined; a program for the use of plyometric exercises on different surfaces was developed; the use of "mountain" training at the stage of direct preparation for the main competitions of the year of a highly qualified track and field sprinter with visual impairments was described and substantiated; the influence of training loads of different magnitudes and orientation on the functional state of the visual analyzer of a highly qualified athlete with visual impairments is highlighted. The work confirms and supplements information regarding: fundamentals of training highly qualified athletes with visual impairments; application of plyometric exercises in training athletes; construction of the training process in mid-mountain conditions; participation of Paralympic athletes in control, qualifying and main competitions. Keywords: paralympic sport, athletics, sprint, highly qualified athletes, macrocycle, visual impairment, sensory integration, functional state, prediction of success.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

1. Shesterova L., Adzhametova L. The influence of plyometric training on the improvement of special physical preparation of high-Qualified visually impaired sprinters during pre-competition stage. *Slobozhanskyi herald of science and sport*, 2020. №3 (77), pp. 43-48. <https://doi.org/10.15391/snsv2020-3.006>
2. Adzhametova L. Middle mountains training of high-qualified visually impaired sprinters. *Slobozhanskyi Herald of Science and Sport*, 2022. №6 (86), pp. 64-70. <https://doi.org/10.15391/snsv.2021-6.010>
3. Adzhametova L., Shesterova L. The influence of loads of various magnitudes and directions on the visual acuity of high-qualified visually impaired sprinters. *Slobozhanskyi herald of science and sport*, 2023. Vol. 27, №1, pp. 48-53, <https://doi.org/10.15391/snsv.2023-1.007>
4. Шестерова Л. Є., Аджаметова Л. І. Побудова тренувального процесу висококваліфікованих легкоатлетів-спринтерів з порушеннями зору. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*, (8(168), 2023. С.179-185. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.8\(168\).36](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.8(168).36)
5. Шестерова Л. Є., Аджаметова Л. І., & Гетьманський А. В. Динаміка результативності змагальної діяльності висококваліфікованої легкоатлетки-спринтерки з порушеннями зору. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*, (7(180), 2024. С. 212-217. [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.7\(180\).42](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.7(180).42)
6. Аджаметова Л. Структура і зміст тренувального процесу висококваліфікованих легкоатлетів з порушеннями зору протягом річного макроциклу (за даними автоексперименту). *Сучасні погляди молоді на фізичну культуру, спорт та здоров'я людини : мат-ли II Всеукраїнської наукової конференції, присвяченої Дню науки в Україні 17 травня 2024 року, Харків, ХДАФК, 2024. С. 12-14.*
7. Аджаметова Л. І., Шестерова Л.Є. Розподіл обсягу бігових навантажень протягом річної підготовки слабозорої легкоатлетки-спринтерки високої кваліфікації (за матеріалами автоексперименту). *Global Trends in the Development of Information Technology and Science : Collection of Scientific Papers "International Scintific Unity" with Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference. February 5-7, 2025. Stockholm, Sweden. 2025. P. 167-170.*
8. Аджаметова Л. І., Шестерова Л. Є. Використання пліометричних вправ у річній підготовці висококваліфікованих легкоатлетів-спринтерів із порушенням зору. *Актуальні питання фізичного виховання, спорту, здорового способу та якості життя різних верств населення: збірник тез III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (електронне видання), 21 березня 2025 року, Харків: Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», 2025. С. 139-142.*
9. Аджаметова Л. І., Шестерова Л. Є. Вплив фізичних навантажень на периферичний зір висококваліфікованої легкоатлетки-спринтерки з порушеннями зору (за матеріалами автоексперименту). *Матеріали III міжнародної науково-практичної конференції «Підвищення фізичної працездатності різних груп населення в процесі занять фізичною культурою і спортом» [Електронне видання] : збірник матеріалів (м. Ірпінь, 22-23 травня 2025 року). – Ірпінь: Державний податковий університет, 2025. С. 65-68.*
10. Аджаметова Л., Шестерова Л. Особливості фізичної підготовки бігунів-спринтерів з вадами зору на різних етапах багаторічного вдосконалення. *Сучасні тенденції розвитку легкої атлетики: збірник наук.*

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0116U008944

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шестерова Людмила Єгорівна

2. Liudmyla Shesterova

Кваліфікація: к. фіз.вих, професор, 24.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8777-6386

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад "Харківська гуманітарно-педагогічна академія" Харківської обласної ради

Код за ЄДРПОУ: 02125591

Місцезнаходження: провулок Руставелі, Харків, Харківський р-н., 61001, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Когут Ірина Олександрівна

2. Iryna Kogut

Кваліфікація: д.фіз.вих., професор, 24.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3042-2189

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет фізичного виховання і спорту України

Код за ЄДРПОУ: 02928433

Місцезнаходження: вул. Фізкультури, Київ, 03150, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Передерій Аліна Володимирівна

2. Alina Perederii

Кваліфікація: д. фіз. вих., професор, 24.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5511-2478

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет фізичної культури ім. Івана Боберського

Код за ЄДРПОУ: 34606048

Місцезнаходження: вул. Костюшка, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мішин Максим Володимирович

2. Maksym Mishyn

Кваліфікація: к. фіз.вих, доц., 24.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8908-6861

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія фізичної культури

Код за ЄДРПОУ: 02928261

Місцезнаходження: вул. Клочківська, Харків, Харківський р-н., 61058, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Єфременко Андрій Миколайович

2. Iefremenko Andrii

Кваліфікація: к.фіз.вих., доц., 24.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0924-0281

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія фізичної культури

Код за ЄДРПОУ: 02928261

Місцезнаходження: вул. Клочківська, Харків, Харківський р-н., 61058, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Подрігало Ольга Олександрівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Подрігало Ольга Олександрівна

Відповідальний за підготовку
облікових документів

Гриньова Тетяна Іванівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна